Eiropas Parlaments
2024-2029

Ārlietu komiteja

2024/2024(DEC)

31.1.2025

ATZINUMS

Sniegusi Ārlietu komiteja

Budžeta kontroles komitejai

par Eiropas Savienības 2023. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, X iedaļa — Eiropas Ārējās darbības dienests (2024/2024(DEC))

Atzinuma sagatavotājs: *Michael Gahler*

PA_NonLegDec

ATZINUMS

Ārlietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Budžeta kontroles komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut turpmāk minēto.

1. Uzsver, ka nesenie notikumi, jo īpaši Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā un Krievijas naidīgie centieni ietekmēt demokrātiskos procesus Eiropā, kā arī pieaugošā nestabilitāte Tuvajos Austrumos ir izvirzījuši ES ārpolitiku un tās īstenošanu ES dalībvalstu un iestāžu risināmo jautājumu priekšplānā; uzsver Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) un tā delegāciju centrālo lomu Savienības ārpolitikas īstenošanā un cīņā pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos (*FIMI*); uzsver EĀDD nozīmi ES attiecībās ar 25–30 miljoniem ES pilsoņu, kas dzīvo ārpus Savienības; atzīst, ka EĀDD budžetu, kas jau tā strukturāli nav pietiekami finansēts, salīdzinājumā ar citām ES iestādēm nesamērīgi ietekmēja inflācijas līmeņa pieaugums un pēc tā sekojošā enerģētikas krīze, ko izraisīja Krievijas agresijas karš Ukrainā, un pauž bažas par šo negatīvo ietekmi uz EĀDD un ES iestāžu sniegumu un par rīcības trūkumu, lai labotu pašreizējo budžeta situāciju, kas var nopietni ietekmēt ES attiecības ar trešām valstīm;

2. uzsver, ka Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD) ir jāuzņemas galvenā loma miera un stabilitātes veicināšanā Tuvajos Austrumos, jāpalielina finansējums humānās palīdzības sniegšanai Libānā, Gazā un Sīrijā un jāstiprina cilvēktiesību uzraudzība;

3. uzsver finansiālo atbalstu Tuvajos Austrumos, Persijas līča valstīs un Āfrikā izvietotajām Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) delegācijām, lai nodrošinātu, ka tās var turpināt īstenot ES ārējo darbību reģionā;

4. uzstāj uz to, ka ir jāpalielina budžets KĀDP darbībām un citiem piemērotiem instrumentiem miera nodrošināšanai, reaģēšanai uz konfliktiem un krīzēm, kā arī IT un drošības protokoliem, lai ES darbības un spējas būtu pilnībā atbilstīgas, ņemot vērā problēmas un konfliktus visā pasaulē;

5. uzsver EĀDD ieguldījumu ES visaptverošajos centienos apliecināt nelokāmu atbalstu Ukrainai ar tādām iniciatīvām kā kampaņa "#StandWithUkraine" un mērķtiecīgi komunikācijas projekti, piemēram, "Faces of Ukraine", "Art vs War" un "Share Your Light";

6. atgādina, ka ir ļoti svarīgi vēl vairāk stiprināt mūsu atbalstu cilvēktiesībām, demokrātijai un attīstībai trešās valstīs, izmantojot *NDICI* – "Eiropa pasaulē", jo demokrātijas pasaule ir drošāka pasaule; uzsver — ņemot vērā pašreizējo straujo tehnoloģisko progresu un ģeopolitisko konkurenci, būtu vēl vairāk jāpalielina resursi ES digitālajai diplomātijai; uzskata, ka "zaļā diplomātija" un zaļā pārkārtošanās kā viena no ES prioritātēm būtu jāstiprina attiecībā uz trešām valstīm, izmantojot ES ārējo darbību;

7. atzīst EĀDD lomu pierādījumu vākšanā pret ES sankcionētiem Krievijas valsts atbalstītiem kanāliem un personām, kas iesaistītas dezinformācijas izplatīšanā un manipulācijā ar informāciju ar mērķi attaisnot Krievijas agresijas karu;

8. pauž nožēlu par to, ka Eiropas Revīzijas palāta savā gada pārskatā par 2023. finanšu gadu ir konstatējusi skaitļos izsakāmu kļūdu vienā no 13 pārbaudītajiem maksājumiem saistībā

ar to, ka nebija derīgas iepirkuma procedūras, un sešus skaitļos neizsakāmus konstatējumus attiecībā uz iepirkumu ES delegācijās, tostarp nepilnībām pretendentu atlases un piedāvājumu izvērtēšanas metodikā, kā arī juridisko saistību uzņemšanos, pirms veikta budžeta saistību uzņemšanās;

9. norāda, ka Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā 14/2023 ir konstatēti trūkumi metodikā, ko Komisija un EĀDD izmanto finansējuma piešķiršanai partnervalstīm, un uzraudzības sistēmas izveidē, un ieteikts Komisijai un EĀDD būtiski uzlabot finansējuma piešķiršanas metodiku un ES atbalsta ietekmes novērtējumu, koncentrēties uz plānošanas procesa tvērumu un vienkāršot un konsekventi izmantot rādītājus daudzgadu indikatīvajās programmās;

10. atzinīgi vērtē Revīzijas palātas īpašo ziņojumu par EĀDD koordinācijas lomu un tās secinājumus, ka koordinācija lielākoties ir efektīva, kas ļauj dienestam pienācīgi atbalstīt Augsto pārstāvi / priekšsēdētājas vietnieci viņas pilnvaru īstenošanā; norāda, ka tomēr joprojām pastāv dažas nepilnības informācijas pārvaldībā, personāla komplektēšanā un ziņošanā; aicina EĀDD īpašā ziņojuma ieteikumu īstenošanu līdz 2025. gadam noteiktajam termiņam noteikt par prioritāti, jo savlaicīga rīcība ir svarīga, lai stiprinātu tā operatīvās spējas un palielinātu tā ieguldījumu ES ārpolitikas mērķu sasniegšanā;

11. norāda, ka, neraugoties uz arvien lielākām ģeopolitiskajām problēmām, EĀDD ir apņēmies uzlabot savu izmaksu efektivitāti, vienlaikus 2023. gadā turpinot saskarties ar būtiskiem budžeta ierobežojumiem; atzīst, ka EĀDD ir ievērojami samazinājis savu komandējumu un reprezentācijas budžetu, kas ietekmē diplomātiskā dienesta pamatfunkcijas, un neobligātos izdevumus un iesaldējis un atlicis ēku uzturēšanas, infrastruktūras un IT projektus; ar bažām norāda, ka šādu budžeta ierobežojumu dēļ varētu tikt slēgts pārmērīgi liels skaits ES vēstniecību un uz vēlāku laiku atlikta drošības iekārtu uzstādīšana vairākās ES delegācijās, apgrūtinot EĀDD spēju īstenot savas pilnvaras un aizsargāt ES vērtības un pienācīgi nodrošināt pienākumu rūpēties par visiem delegāciju darbiniekiem; mudina dalībvalstis pietiekami finansēt EĀDD un Komisiju, lai nodrošinātu, ka ES nemainīgi saglabā savu delegāciju tīklu, tādējādi apliecinot savu globālo iesaisti; uzsver, ka šie samazinājumi var negatīvi ietekmēt ārlietu instrumentu, piemēram, *NDICI* un *Global Gateway*, īstenošanu; uzsver, ka ir jānodrošina pienācīgi resursi Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) Stratēģiskās komunikācijas un prognozēšanas nodaļai, lai turpinātu efektīvi apkarot dezinformācijas kampaņas, ko autoritāri un neliberāli režīmi izmanto kā stratēģiskus instrumentus; šajā sakarībā atzinīgi vērtē paziņojumu par Stratēģiskās komunikācijas un informācijas manipulācijas apkarošanas darba grupas izveidi Komisijas DG COMM;

12. atzinīgi vērtē Ukrainai sniegto nelokāmo atbalstu, cita starpā izmantojot civilo ES padomdevēju misiju (*EUAM Ukraine*) un apmācot Ukrainas karavīrus ES militārās palīdzības misijas (*EUMAM*) ietvaros;

13. atzinīgi vērtē pirmā ES īpašā pārstāvja Persijas līča reģionā iecelšanu;

14. uzsver, ka ES ir jāpalielina finansējums nolūkā papildināt īpašo ES ārpolitikas darbību budžeta pozīciju, jo īpaši attiecībā uz dzimumu līdztiesību un Sieviešu, miera un drošības (SMD) programmu, lai nodrošinātu konsekventu finansējumu iniciatīvām, kas

veicina dzimumvērīgu līderību, aizsargā sieviešu tiesības un apkaro seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību konfliktu un pēckonflikta apstākļos; uzsver, ka šāds finansējums ir būtisks, lai atbalstītu vietējās pilsoniskās sabiedrības organizācijas, sniegtu uz izdzīvojušajiem vērstu atbalstu un integrētu dzimumperspektīvu ES diplomātiskajos un drošības centienos;

15. uzsver, ka Dzimumu līdztiesības rīcības plānā (*GAP*) III ir noteikts, ka 85 % jauno ES darbību ir jāveicina dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un meitenēm; aicina EĀDD paātrināt virzību uz *GAP* III mērķiem, savā ikdienas darbā jēgpilni koncentrējoties uz *GAP* III galvenajām iesaistes jomām, tostarp ar dzimumu saistītas vardarbības izbeigšanu, seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību, ekonomisko un sociālo tiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanas, vienlīdzīgas līdzdalības un līderības veicināšanu; norāda, ka *GAP* III termiņš beigsies 2027. gadā, un mudina EĀDD šajā nolūkā izstrādāt vērienīgāku *GAP* IV, kas nodrošinās ciešāku saikni starp sieviešu tiesībām un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un ES ārpolitiku un drošības politiku, un kas būtu gatavs īstenošanai no 2028. gada;

16. uzsver bērnu ārkārtīgi neaizsargāto situāciju pasaulē, jo īpaši bruņotos konfliktos; pauž nopietnas bažas par desmitiem tūkstošu bērnu, kurus 2023. gadā skāra bruņoti konflikti visā pasaulē un kuri cieta no šausmīgas vardarbības un kuru pamattiesības tika pārkāptas; aicina EĀDD savā darbībā koncentrēties uz bērnu tiesībām;

17. turpina mudināt EĀDD un Savienības delegācijas veicināt trešo valstu vietējo dalībnieku un pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu un sadarboties ar tiem, lai veicinātu dialogu par tiesiskumu, cilvēka pamattiesībām un cīņu pret korupciju un ES līdzekļu ļaunprātīgu izmantošanu;

18. aicina ES delegācijas palielināt atbalstu patiesiem demokrātiskiem dalībniekiem un pilsoniskajai sabiedrībai Rietumbalkānos, stingri un publiski nosodīt neliberālu un nedemokrātisku dalībnieku darbības, kas ir pretrunā Savienības interesēm, un nodrošināt, ka Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA*) III finansējuma īstenošana atbilst ES mērķiem; aicina ES delegācijas reģionā piemērot uzticamāku un vairāk uz nopelniem balstītu pieeju, kuras pamatā ir Kopenhāgenas kritēriji, jo īpaši attiecībā uz tiesiskumu, demokrātiju un cilvēktiesību aizsardzību, sevišķi ņemot vērā dažu Rietumbalkānu valstu ierobežoto progresu;

19. aicina palielināt ES atbalstu Moldovai dezinformācijas, hibrīddraudu un kiberuzbrukumu apkarošanā; aicina ES delegāciju Moldovā pastiprināt centienus, lai veicinātu proaktīvāku un efektīvāku komunikācijas stratēģiju attiecībā uz Eiropas perspektīvu, tostarp saziņu krievu valodā;

20. atgādina par sieviešu tiesību un *LGBTQI+* tiesību smago stāvokli daudzviet pasaulē; uzsver steidzamo nepieciešamību uzlabot šo tiesību aizsardzību; uzsver EĀDD centrālo lomu cilvēktiesību veicināšanā visā pasaulē; aicina EĀDD pastiprināt centienus šajā jomā;

21. uzskata, ka vēlēšanu novērošanas misija ir praktisks un efektīvs ārpolitikas instruments, kam joprojām ir būtiska nozīme ES demokrātijas atbalsta politikā un stratēģijās; aicina ES nodrošināt pietiekamus resursus ES vēlēšanu novērošanas misijām, lai to darbības jomā ietilptu arī vēlēšanas kandidātvalstīs un kaimiņvalstīs;

22. atzinīgi vērtē ES partnerības misijas Moldovā (*EUPM Moldova*) izveidi; uzsver *EUPM Moldova* būtisko nozīmi un aicina ES un tās dalībvalstis pagarināt misijas pilnvaras pēc 2025. gada maija, vienlaikus palielinot resursus misijas efektivitātes uzlabošanai;

23. mudina EĀDD un ES delegācijas cieši uzraudzīt demokrātijas stāvokli dažādās valstīs un sniegt loģistikas un tehnoloģisko atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem un pirmiedzīvotājiem, jo īpaši sievietēm;

24. uzsver, ka reliģijas un ticības brīvība ir brīvās pasaules un Eiropas Savienības pamatvērtība; mudina Eiropas Ārējās darbības dienestu savās darbībās iekļaut ticības diplomātiju, atzīstot reliģiju par daļu no globālo problēmu risinājuma; uzsver, ka šai pieejai būtu jāietver kristiešu un citu reliģisko grupu tiesību aktīva aizsardzība, jo īpaši valstīs, kurās viņi ir minoritāte, kā arī iecietības veicināšana un jānodrošina, ka visās attiecīgajās ES ārējās darbībās un politikas jomās tiek ņemta vērā reliģijas brīvība.

PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM ATZINUMA SAGATAVOTĀJS IR SAŅĒMIS PIENESUMU

Atzinuma sagatavotājs, pilnībā uzņemoties visu atbildību, apliecina, ka viņš nav saņēmis nekādu pienesumu no vienībām vai personām, kas būtu jānorāda šajā pielikumā saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu.

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	30.1.2025
Galīgais balsojums	+: 53 –: 19 0: 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mika Aaltola, Lucia Annunziata, Petras Auštrevičius, Jordan Bardella, Dan Barna, Wouter Beke, Robert Biedroń, Ioan-Rareş Bogdan, Marc Botenga, Grzegorz Braun, Sebastião Bugalho, Danilo Della Valle, Özlem Demirel, Elio Di Rupo, Michael Gahler, Geadis Geadi, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Bernard Guetta, Rima Hassan, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Rihards Kols, Andrey Kovatchev, Vilis Krištopans, Nathalie Loiseau, Claudiu Manda, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Arkadiusz Mularczyk, Leoluca Orlando, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Alexander Sell, Villy Søvndal, Davor Ivo Stier, Sebastiaan Stöteler, Stanislav Stoyanov, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Michał Szczerba, António Tânger Corrêa, Marta Temido, Cristian Terheş, Riho Terras, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Sebastian Tynkkynen, Reinier Van Lanschot, Roberto Vannacci, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Željana Zovko
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jaume Asens Llodrà, Malik Azmani, Engin Eroglu, Sandra Gómez López, Evin Incir, András László, Ana Catarina Mendes, Hans Neuhoff, Nicolás Pascual de la Parte, Chloé Ridel, Tineke Strik, Şerban Dimitrie Sturdza, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Ivaylo Valchev, Isabel Wiseler-Lima
Reglamenta 216. panta 7. punktā minētie deputāti, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Catarina Vieira

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS ATKLĀTAIS BALSOJUMS

53	+
ECR	Rihards Kols, Arkadiusz Mularczyk, Cristian Terheş, Sebastian Tynkkynen, Ivaylo Valchev
PPE	Mika Aaltola, Wouter Beke, Ioan-Rareş Bogdan, Sebastião Bugalho, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Andrey Kovatchev, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Nicolás Pascual de la Parte, Davor Ivo Stier, Ingeborg Ter Laak, Riho Terras, Matej Tonin, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Dan Barna, Engin Eroglu, Bernard Guetta, Nathalie Loiseau, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Hilde Vautmans
S&D	Lucia Annunziata, Robert Biedroń, Elio Di Rupo, Raphaël Glucksmann, Sandra Gómez López, Evin Incir, Claudiu Manda, Ana Catarina Mendes, Sven Mikser, Tonino Picula, Thijs Reuten, Chloé Ridel, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Marta Temido
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Leoluca Orlando, Villy Søvndal, Tineke Strik, Reinier Van Lanschot, Catarina Vieira

19	-
ESN	Hans Neuhoff, Alexander Sell, Stanislav Stoyanov
NI	Grzegorz Braun, Kostas Papadakis
PfE	Jordan Bardella, Vilis Krištopans, András László, Sebastiaan Stöteler, António Tânger Corrêa, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Roberto Vannacci, Harald Vilimsky
The Left	Marc Botenga, Danilo Della Valle, Özlem Demirel, Giorgos Georgiou, Rima Hassan

2	0
ECR	Geadis Geadi, Şerban Dimitrie Sturdza

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:
+ : par
- : pret
0 : atturas